Instructions : 1. Attempt any FIVE questions from Q.no.1 to Q.no.7.

Q.1 Discuss the 'Colonial Legacy of India's Political System'. How did it contribute to the development of democratic political system? (20)

Q.2 Trace the evolution of India's party system from one party dominance to competitive coalition. (20)

Q.3 Discuss the factors responsible for the rise of regionalism in India. Do you think regionalism has its roots mainly in identity politics? (20)

Q.4 Exmine the challanges posed by terrorism to Indian political system. Suggest ways of responding to this challange. (20)

Q.5 Evaluate India's role in the United Nation's. (20)

Q.6 Analyse the nature of India's democratic politics. Do you think Indian democracy is procedural rather than substantive. (20)

Q.7 Discuss the development of coalition politics in India. What factors have contributed to this phenomena. (20)

સૂચના : પ્રશ્ન ક્રમાંક ૧થી ૭માંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

પ્ર.૧ ભારતની રાજ્ય પ્રથાના સાંસ્થાનિક વારસાની ચર્ચા કરો. લોકશાહી રાજ્ય પ્રથાના વિકાસમાં તેનું શું પ્રદાન હતું ? (૨૦)

પ્ર.૨ એક-પક્ષ-પ્રભુત્વ-પ્રથામાંથી સ્પર્ધાત્મક ગઠબંધન સુધીનો રાજકીય પક્ષોનો વિકાસ વર્ણવો. (૨૦)

પ્ર.૩ ભારતમાં પ્રદેશવાદના ઉદય માટેનાં પરિબળોની ચર્ચા કરો. શું તમને લાગે છે કે તેનાં મૂળ મુખ્યત્વે કરીને અસ્મિતાના રાજકારણમાં છે ? (૨૦)

પ્ર.૪ ભારતીય રાજ્ય પ્રથાને આતંકવાદ દ્વારા ઉભો થયેલા પડકારની સમીક્ષા કરો અને તેને પહોંચી વળવાના ઉપાયો જણાવો. (૨૦)

પ્ર.૫ સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘના ભારતની ભૂમિકાની સમીક્ષા કરો. (૨૦)

પ્ર.૬ ભારતના લોકશાહી રાજકારણનું સ્વરૂપ સમજાવો. શું તમને લાગે છે કે ભારતની લોકશાહી કાર્યાત્મક કરતાં પ્રક્રિયાત્મક વધારે છે ? (૨૦)

પ્ર.૭ ભારતમાં ગઠબંધનના રાજકારણના વિકાસની ચર્ચા કરો. તેના માટેનું ક્યાં પરિબળો જવાબદાર છે ? (૨૦)

सूचना : कोई भी पाँच प्रश्न का उत्तर लिखीए।

प्र.१ भारतीय राजनितिक व्यवस्था को औपनिवेशिक योगदान की चर्चा किजिए। औपनिवेशवदिका राजनितिक व्यवस्था के विकासप्रती क्या योगदान है ? (२०)

प्र.२ एक दल प्रभुत्व व्यवस्थाचे स्पर्धात्मक गठबंधनतक हुए भारतीय दल प्राणीली के विकास का ब्योरा दिजिए। (२०)

प्र.३ भारत में प्रांतवाद के लिए जिम्मेदार कारको की चर्चा किजिए। क्या आपको लगता है की, प्रांतवाद पनपने के लिए पहचान की राजनिती जिम्मेदार है ? (२०)

प्र.४ दहशतवाद ने भारतके राजनितिक व्यवस्थाके सामने खडे किए समस्याओंका परिक्षण करके, उसके उपर सुझाव दिजिए। (२०)

प्र.५ संयुक्त राष्ट्र संघटनामें भारत के भूमिका का विश्लेषण किजिए। (२०)

प्र.६ भारत के लोकशाही राजनितिके स्वरूप की चर्चा किजिए। क्या आपको लगता है कि भारतकी लोकशाही कार्यात्मकसे भी जादा प्रक्रियात्मक है ? (२०)

प्र.७ भारतमे विकासिक गठबंधनके राजनितिकी चर्चा किजिए। उसके लिए कौनसे तत्व जिम्मेदार है ? (२०)

सूचना : कोणतेही पांच प्रश्न सोडवा.

प्र.१ भारतीय राजकिय व्यवस्थेचे वसाहतिक योगदानाची चर्चा करा. त्याचे भारतातील लोकशाही राजकिय व्यवस्थेच्या विकासात कसे योगदान आहे ? (२०)

प्र.२ भारतीय पक्षव्यवस्थेचा एक पक्ष प्रभूत्व पद्धती ते स्पर्धात्मक आघाड्या पर्यंत झालेल्या विकासाचा आढावा द्या. (२०)

प्र.३ भारतात प्रांतवादासाठी कारणीभूत ठरलेल्या विविध घटकांची चर्चा करा. आपणास असे वाटते काय, की प्रांतवादाचे मुळ हे अस्मितेच्या राजकारणात आहे. ? (२०)

प्र.४ दहशतवादाने भारतीय राजकिय व्यवस्थेसमोर उभ्या केलेल्या आव्हानांचे परिक्षण करा. त्यासाठी उपाय सुचवा. (२०)

प्र.५ भारताची संयुक्त राष्ट्र संघटनेतील भुमिकेचे परिक्षण करा. (२०)

प्र.६ भारताच्या लोकशाही राजकारणाच्या स्वरूपाचे विश्लेषण करा. आपणास असे वाटते का भारतीय लोकशाही कार्यात्मक ऐवजी प्रक्रियात्मक आहे ? (२०)

प्र.७ भारतातील आघाड्याचा राजकारणाच्या विकासाची चर्चा करा. त्यास कोणते घटक जवाबदार आहेत ? (२०)